

UIN piemērošana drošības naudai (depozītam) (2/29/20)

Uzņēmumu ienākuma nodokļa (“UIN”) likums avansa maksājumam nosaka 12 mēnešu termiņu, līdz kuram tas nav uzskatāms par nosacīti sadalīto peļņu. Šajā rakstā – par to, vai nodokļa bāzē jāiekļauj drošības nauda (depozīts), kas samaksāta telpu nomas līguma slēgšanas brīdī un tiks atmaksāta līguma beigās.

Nesaimnieciskie izdevumi

Atbilstoši **UIN likuma 8. panta otrās daļas 2. punktam** ar saimniecisko darbību nesaistītie izdevumi ietver visus izdevumus, kas tieši nav saistīti ar nodokļa maksātāja saimniecisko darbību, tostarp peļņas, apgrozījuma vai cita bāzes lieluma samazinājumu, ko nodokļa maksātājs veic pēc savas iniciatīvas vai dalībnieka rīkojuma.

Ne pašā likumā, ne tā piemērošanas noteikumos sākotnēji nebija skaidrots, kādiem izdevumiem šī norma piemērojama.

Šā gada 30. janvārī pieņemtie UIN likuma grozījumi (spēkā ar šā gada 12. februāri) papildināja **8. pantu ar 2.¹ daļas 1. punktu**, kurā noteikts, ka gadījumā, ja darījums nav uzsākts 12 mēnešu laikā no mēneša, kurā veikts avansa, galvojuma naudas vai rokasnaudas maksājums, tas iekļaujams pārskata gada pēdējā mēneša ar nodokli apliekamajā bāzē. Tātad avansa maksājuma ekonomiskā būtība mainās pēc 12 mēnešiem, ja avansa saņēmējs nav sniedzis pakalpojumu vai piegādājis preci. Ja darījums tomēr notiek 36 mēnešu laikā no mēneša, kurā veikts avansa maksājums, tad nodokļa maksātājs drīkst precizēt attiecīgā taksācijas perioda deklarāciju, samazinot nodokļa bāzē ieklautā maksājuma apmēru.

Vēršam uzmanību, ka šī norma ir iekļauta, lai novērstu peļņas mākslīgu izņemšanu no uzņēmuma. Tā kā nesaimnieciskos izdevumus UIN vajadzībām nosaka ne tikai atbilstoši darījuma juridiskajai formai, bet arī ekonomiskajai būtībai, katra situācija jāvērtē individuāli.

Ja noslēgtais telpu nomas līgums paredz drošības naudas (depozīta) samaksu nomnieka saistību izpildes nodrošināšanai un telpas faktiski tiek nomātas (pakalpojums tiek sniepts), tad iznomātājam samaksātā drošības nauda neveido ar nodokli apliekamu objektu un nav jāiekļauj nodokļa bāzē.